

FotoVideo

SRPEN 2017
21. ročník
www.ifotovideo.cz

100 STRAN
89 Kč / 4,30 €

PETR JAN JURAČKA

*S drony to jde
z ptačí perspektivy...*

MARTIN SIDORJÁK

*„Fotografování tenisu
je štěstí, které mi
naplňuje život.“*

ROMAN VONDROUŠ

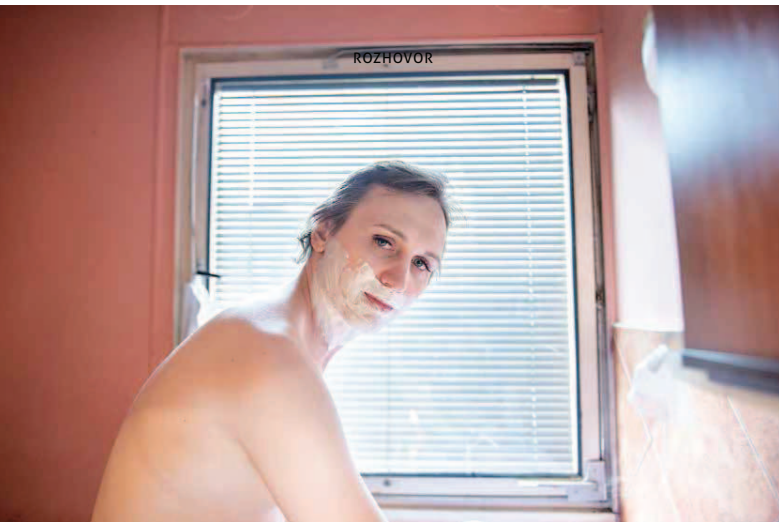
*Světlo v zákulisí
světa dostihů*

MOBILNÍ FOCENÍ

*Testovali jsme
Color Story*

89 Kč / 4,30 €

VLADIMÍRA ŽIDKOVÁ

Víc než jen osobní dokument

Vladimíra Židková je studentka Institutu tvůrčí fotografie v Opavě, která se poslední dva roky věnovala práci na dokumentu o transsexuálce Gabi, která ve svém mužském těle jako vzácná chiméra ukrývá stopy ženské DNA.

Práce na tomto nadmíru osobním dokumentu jí dala tvrdou lekci. Maximálně podnětnou a zároveň psychicky strhující, protože v něm figurovala jako fotografka a kamarádka. Snažila se jí pomáhat, jak jen to bylo možné, aby nakonec, zcela nečekaně, ve snaze ochránit svého tvůrčího ducha a osobní integritu, dokument předčasně ukončila.

Text: ROMANA M. JOKELOVÁ, www.rmjokelova.cz, foto: VLADIMÍRA ŽIDKOVÁ, www.vladimirazidkova.cz

Mnoho fotografů říká, že tvoří především ve chvíli, kdy mají tzv. „temné“ období. Z tvých fotografií by leckdo mohl nabýt obdobného dojmu – máš to také tak?

Absolutně ne. Pokud nejsem v dobrém rozpoložení, pak nejsem schopná dělat nic kreativního. Abych mohla tvořit, potřebuji mít klid v duši, přinášející mi nadhled. Když se mi práce daří, pak mě to strašně dobíjí a popohání dál, a pokud i tohle ale překročím svou mez vzrušení, potřebuji se dostat zase zpátky do nějaké poměrně rovnováhy.

Právě jsi dokončila svou první knížku. Jak vím, být to pro tebe psychicky náročný proces, a přestože tě fotografie dobíjí, působíš dnes unaveně.

Ano, na knize jsem pracovala průběžně celý školní rok, ale poslední měsíc jsem jí věnovala veskeré své volno. A dnes konečně nastala ta chvíle, kdy je hotovo. Byla to hodně náročná práce, jednak kvůli tomu, že to s Gabi nebylo jednoduché, ale taky například kvůli tomu, že jsem si vymyslela ručně dělanou knihu. Nakonec není tak dokonalá, jak jsem si přála, ale jsem moc ráda, že ji mám hotovou a můžu uzavřít své období s Gabi.

Proč? Neodpovídá tvým představám?

Udělal jsem chybu v tom, že jsem si po tom, co jsem v knize vymyslela řadu změn, především ručního charakteru, nepřipravila třetí a poslední dokonalou maketu. Myslela jsem, že to nebude problém a bude to fungovat, jenže to tak nebylo. Nechala jsem ji vytisknout hned v pěti kusech a dva z toho se vůbec nepovedly. U zbytku jsem improvizovala a knihy víceméně zachránila.

To zní, jako by sis to moc neužívala?

Užívala, ale byly i chvíle, kdy jsem začala ztrácet klid. Ve výsledku, když ji mám teď v ruce, jsem šťastná. Ale celková práce na tématu transsexuality, které je obsahem knihy, byla úžasná i zdrcující zároveň. Díky Gabi jsem mohla poznat zajímavou komunitu lidí. Zároveň mě to nutí přemýšlet nad lidmi, které mímám na ulici. Uvažuji nad ženskými i mužskými pohlavními rysy a zjišťuji, že v sobě každý máme něco z opačného pohlaví. Málčko je dnes podle mě dokonalým vzorkem muže či ženy.

Pamatuj si, že jsi mi říkala něco už na vyhlášení Czech Press Photo, kde mě ohromily právě tvé fotografie...

Všechno bylo ze začátku dobré. Gabi mě pustila do soukromí a nechala se fotit při čemkoliv a kdykoliv. Pak se najednou stáhla a my jsme se půl roku neviděly. Tehdy se odstříhla téměř od všech blízkých lidí a zakázala mi fotky jak-

//
ZE DNE NA DEN JSEM SE PAK ROZHODLA FOTKY POSLAT DO CZECH PRESS PHOTO, ALE GABI JSEM O TOM NEREKLA.

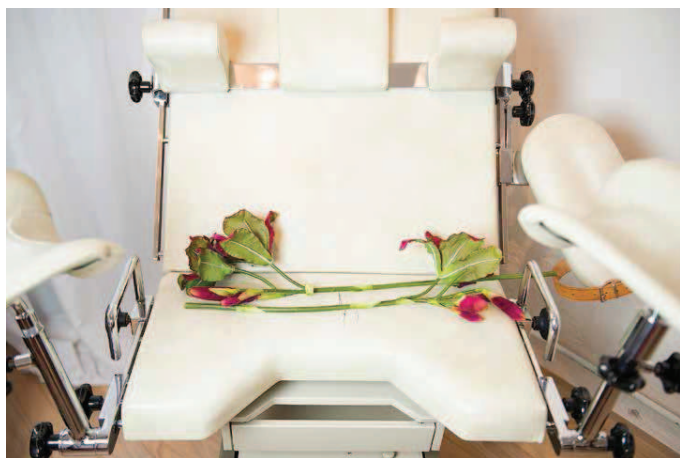
koliv použít. Dalšího půl roku nato jsme se znovu viděly a ona mě požádala, jestli bych soubor nedokončila. Pro jistotu jsem ji necha-

la podepsat papír se souhlasem k publikování fotografií její osoby pro účely dokumentu. Ze dne na den jsem se pak rozhodla fotky poslat do Czech Press Photo, ale Gabi jsem o tom neřekla. Vytočila se, bylo to v době, kdy se na sebe nemohla dívat, portréty jí připadaly příšerné, a tak po mně chtěla, abych domluvila jejich odstranění ze Staroměstské radnice. Tohle pro mě byla pomyslná poslední kapka, uvědomila jsem si, že nemám sílu s ní tohle pořádkem dokola řešit. Dávala jsem do toho úplně všechno, naprosto jsem tím žila. Ze začátku

Obě fotografie cyklu Chiméra

f Staňte se našimi fanoušky na Facebooku

Obě fotografie: cyklus Chiméra

jsem s ní prožívala každý moment, líčila jsem ji, když šla poprvé jako žena ven, pomáhala jsem jí vybírat paruku, nakupovala jsem s ní... Pak se to dostalo do fáze, kdy jsem se bála otevřít Facebook, protože přes něj filtruje každou svou emoci a její příspěvky byly prakticky jen o nesmyslnosti jejího života.

Čím podle tebe byly způsobeny takové extrémní výkyvy?

Život jí naložil útrap jako málokomu. Doktoři zjistili, že v sobě má genetické informace nenarozené sestry, dvojčete. Jejich plody se v raném stadiu těhotenství spojily, a tak se narodil jen Pavel, s vnějšími mužskými genitáliemi, ale také děložou, nefunkčními vaječnicími a spoustou orgánů z ženských chromozomů v těle. Navíc to neměl lehké ani doma. Otec je opustil, když byl Pavel malý, a máma od něj odešla v patnácti letech. Pavel, nyní Gabi, prožil celý život ve stavu hledání sama sebe, lásky a sebelásky.

Je až neskutečné, že tě i přes své problémy pustila tak daleko.

Gabi má ráda pozornost. Mně se nikdy nestalo, že by lidi, které fotím, byli rádi, ale ona byla jiná. Tešilo ji to a mě o to víc.

Pod tvými rukama vznikala naprosto unikátní obrazová záležitost, škoda že jste to spolu nedotáhly až do konce.

Po tom, co se stalo po vyhlášení Czech Press Photo, mi bylo jasné, že by kniha, na které jsem již v té době pracovala, nebyla pod jejím drobnohledem autentická. Možnost ovlivnit definitivní podobu knihy byla naneštěstí podmínkou naší spolupráce na dokončení dokumentu.

Chápu dobře, že bez jejího svolení kniha nevyjde a nebude nikdy oficiálně k dostání?

S Gabi je to komplikované, a tak tomu dám čas. Publikování teď rozhodně nevažuji. Počítám dobu možná dostanu odvalu Gabi knihu ukázat a pak se uvidí, jaká bude její reakce. Teba mě překvapí jako už mokrát. Její nedávný příspěvek na Facebooku ale říká, že s proměnou končí, tak kdo ví, jak to všechno nakonec dopadne.

Morálka má vředyky ve fotce ošemetné místo. Líbí se mi, že v sobě máš pocit morální zodpovědnosti.

Ano, vychází to z mé přirozenosti. Svou podstatou nejsem přehnaně ambiciózní člověk. Netoužím po tom být slavná a uznávaná. Pozornost lidí je pro mě ryze nepřijemná. Jsem

šťastná, že jsem uzavřela tohle téma, které mi strašně moc dalo a nesmírně mě bavilo, ale ke konci i vysílalo. Mnohému mě to naučilo a ve výsledku jsem ji vděčná, že jsem s ní u toho všeho mohla aspoň nějakou dobu být.

// TO JE PŘESNĚ TO, CO MĚ NA FOCENÍ BAVÍ. OBROVSKÁ SPOUSTA RŮZNÝCH PŘÍSTUPŮ K TVORBĚ A PŘEKVAPOVÁNÍ NEJEN LIDÍ, KTEŘÍ MĚ ZNAJÍ, ALE I SEBE SAMOTNÉ.

Dokument o Gabi se stal osobní záležitostí – nikdy se to do tebe negativně nepromítlo? Byla isí pokaždé schopná ustát změny její nálady?

Pravda je, že to bylo nesmírně těžké. Pavel byl na osmiletém gymnáziu spolužákem mého přítele. Vidali se a vidají pořád, jsou si velmi blízcí. S Gabi se díky tomu znám dlouho. Navíc jsem ten typ člověka, který když něco dělá, pak pořádně, takže jsem se s ní naprosto sžila a těžko jsem od sebe oddělovala osobní a fotografickou rovinu.

Přesto jsi to podle mě zvládla jakožto fotografka na výbornou. Fotky jsou hodně realistické, je vidět, že tě pustila do velice intimního světa, přesto v něm tvá role fotografky není cítit.

Dalo by se říci, že to byl prakticky první dokument, který jsem fotila. Na ITF jsem se sice hlásila s fotkami babičky, ale Gabi je úplně jiný typ dokumentu, který jsem navíc pojala novým způsobem. Hodně jsem experimentovala. Vědomě jsem střídala realistickou fotku s romantickou, protože to dokonale vystihovalo její „rozdvojenou“ duši. Realističnost reprezentuje její mužskou podstatu, romantičnost naopak poukazuje na ženské prvky.

Na jednu stranu se jedná o značně expresivní vyjádření, na druhou je tvůj rukopis čistý a citlivý.

Jestli je v tom nějaký rukopis, nedokážu dešifrovat, asi se teprve ukáže. Bavi mě experimentovat, hrát si, zkoušet jiné postupy, techniky atp. Navíc jak už jsem řekla, tentokrát jsem šla netradičním směrem. Ale asi chápu, kam míříš. Pro mě je přirozenější spíš výtvarná a náladová fotka, což jsem zkusila přenést na téma Gabi.

Myslím to tak, že je tvé fotografické vyjadřování decentní, a když tě člověk vidí v realu, tak to do sebe všechno zapadá. Působíš jako něžná bytost.

Asi na tom něco bude, přestože dokážu být i hodně přísná. Mám ráda moderní čistou fotografii, ale stejně tak ráda překvapuju, což je mou osobní přirozeností. A ten, kdo zná pouze můj Les, tak ho soubor *Chiméra* hodně překvapuje. Lidé jsou v šoku z toho, že jsem po výrazně výtvarném konceptuálním souboru fotila „něco takového“ já.

Teší tě fakt, že překvapuješ?

Ano, to je přesně to, co mě na focení baví. Obrovská spousta různých přístupů k tvorbě a překvapování nejen lidí, kteří mě znají, ale i sebe samotné.

Všimla jsem si, že ať už je to tvoje volná tvorba nebo pracovní portfolio, jdeš napříč různými žánry.

Člověk se musí nějak žít a nabídky přijímám jako výzvy.

Tak to nemyslí, jsou lidé, kteří by řekli: „Tohle já nikdy fotit nebudu!“ Ale u tebe jsem takový pocit neměla.

Rozhodující je, že do toho chceš jít, že mě to něčím zajímá a oslovuje.

Takže tě neponižuje fotit dorty v kavárně a pak zase pracovat na takhle úžasné dokumentární záležitosti?

Ne.

V zásadě to máš uvedeno i na svém webu. Když tě budu parafrázovat, přistupuješ k focení nezkaženým pohledem a tím, co fotíš, reprezentuješ realitu. Přesto to děláš se snahou o zachycení nových a netradičních úhlů pohledu.

Mně nepříjde nic špatného na focení interiéru kavárny či svatby. Důležité pro mě je, aby to tak neprobíhalo denně, aby se z toho nestala rutina. Užívám si rozmanitou práci. Jednou fotím kavárnu a jindy portrét.

Můžu ti uvést příklad. Pracuju pro jednu firmu, která dělá rekonstrukce památek. Chodím na jejich stavby a ze stejného úhlu pohledu dokumentuju, jak se mění prostor, na kterém pracuju. Kdekooho by to unavovalo. Ale mě ne. Každý měsíc vidím, kam se práce posunuly, nakonec vylezu na střechu té budovy, kam se člověk normálně nedostane, a jako odměna se mi nabízí exkluzivní výhled na celou Prahu.

INSPIRACE / ROZHOVOR

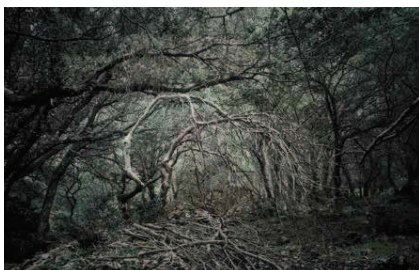
Soubor Les je založen na představách lidí o lese jako o temném místě plném zla, který vypadá trochu jako krajina v pohádkách bratří Grimmů nebo jako temný hvozď v Pánovi prstenů. Můj les skrývá spoustu tajemného, ale také naivně pohádkového. Je to velké dobrodružství a ta já miluji. Pomocí světla a tmy umocňuji atmosféru temného lesa, přesto je pro mne les místem, na kterém se cítím bezpečněji než jinde. Je to má meditační zahrada, do které se pravidelně vracím, čerpám z ní sílu, klid a nacházím odpovědi na otázky. Ať už se dívám zavřenýma očima, ve dne, nebo v noci, kdy je les nejmagičtější a mé oči jsou osvětleny vnitřním světlem.

Disponuješ výjimečnou mentální otevřeností.

Netrpím pocitem výjimečnosti, a právě proto asi nevidím nic špatného na tom, že například pracuji v kavárně a fotím napříč žánry. Snažím se být ke světu a lidem pokorná. Ve chvíli, kdy mě focení konkrétní věci přestane navihovat, tak s tím musím skončit. A ve chvíli, kdy mám pocit, že je to fajn a všechno do sebe zapadá, tak celý můj život funguje, jak má.

Vždy fotíš soubory – jak poznáš, že je uzavřený?

28 FOTOVÍDEO SRPEN 2017

Soubor s Gabi jsem uzavřela knížkou, přišlo to samo. Les jsem zase ukončila fotkou, na kterou jsem podvědomě čekala. Nicméně je to těžká otázka. Podle mě je to o pocitu. Vycitíš to. Přejde zlomový okamžik, kdy u poslední fotky pochopíš, že se jedná o záber, který ti tam celou dobu chyběl. U souborů s lidmi to poznám tak, že cítím, že jsem daného člověka vystihla tak, jak jsem chtěla.

Fotografové se snaží dělat soubory, o stejném počtu fotek, ale ty to tak nemáš...

Genialita umělců spočívá podle měho právě ve schopnosti jít za hranice vlastních limitů a neuzavírat se v nesmyslných pravidlech, jako je podle mě toto. Počet fotografií v mých souborech pokaždé vyplývá z vnitřního pocitu o dopovězení. Například teď se dvěma dalšími fotografkami – Mlou Köhlerovou a Petrou Vlčkovou, říkáme si 3 KOZY – pracujeme na souboru o Praze. Počet fotografií tam rozhodně nebude hrát žádnou roli. Navíc budeme míst někdy na první pohled nekombinovatelné přístupy k fotografiím.

Co bude výstupem vaší práce?

Opět to bude kniha. Jako samostatné soubory by fotografie pravděpodobně nemohly fungovat, ale právě kniha je to správné médium, které nám zvolené téma a přístupy dokáže pojmut.

// NETRPÍM POCITEM VÝJIMEČNOSTI, A PŘÁVĚ PROTO ASI NEVIDÍM NIC ŠPATNÉHO NA TOM, ŽE NAPŘÍKLAD PRACUJI V KAVÁRNĚ A FOTÍM NAPŘÍČ ŽÁNRY. SNAŽÍM SE BÝT KE SVĚTU A LIDEM POKORNÁ.

O Praze? Není jich už dost?

Samozřejmě fotek Prahy je v dnešní době hodně, ale jen malá hrstka z nich je s uměleckým přesahem, jaký měly například fotografie ve 20. až 40. letech. Tehdy se Praze a jejím periferiím fotografové rádi věnovali, včetně Sudka, ale dnes jako by všichni byli přesyrceni známými turistickými záběry Prahy, a tak se nikdo nesnaží ji natírat svým očima. A právě to se mi teď budeme snažit.

Jaký máš koncept?

To téma se mi už nějakou chvíli promítalo v mysli. Bůž, co jsem se přestěhovala do Prahy, pro mě bylo na dlouho tvoření v Praze nějakým způsobem zabřobované, a tak jsem se celou dobu vracela foit svůj Les, jehož důležitost ve

svém životě jsem si uvědomila až tady v Praze. Bude to skoro rok, co jsem Les dokončila, a přišla chvíle na to konečně se zakořenit ve městě, a tak jsem se rozhodla ho fotograficky zpracovat. Chci nafotit Prahu jako svůj nový domov. A jelikož je to široké téma a my zrovna založily uměleckou skupinu 3 KOZY, navrhla jsem jim jeho společné zpracování. Projekt je ale v začátku a zatím stále hledáme spojnu linku našich fotografií, na které knihu založíme. Určitě na ni budeme pracovat ještě dlouho.

Jak Prahu vnímáte?

Jako mystické místo, obestřené tajemstvím, krásou i absurdností dnešní doby.

Jaké je pracovat na projektu, u kterého víš, že je před ním ještě taková dlouhá cesta?

Je to fajn. Těším se na to, čas je tady nutný. A zároveň je pro mě příjemný pocit mít na delší dobu plán.

Ve škole jsme tlačeni k tomu, abychom každý rok odevzdávali klauzury. Těším se právě na to, že na tento projekt budu mít neomezené času, a to je pro mě příjemný pocit.

Co ti vůbec dalo studium na ITF?

Potkala jsem tam spoustu úžasných lidí a poprvé jsem měla pocit, že někam patřím. Takhle

Z rozpracovaného cyklu o Praze

škola není primárně o tom, že by tě naučila technicky správně fotit, to by měl každý zvládat sám. Je o kolektivitu lidí, kteří si úspěchy přejí a navzájem se podporují. Vedoucí institutu profesor Vladimír Birgus nás vnímá jako jednu velkou rodinu a přesně takový pocit mám občas i já sama. Když hromadně slavíme narozeniny pedagogů, když děláme večer po zkouškách táborky nebo když máme naše přísné tajné imatrikulace v „hluboce tvůrčím duchu“. Vedle toho mi studium dalo široký rozhled ve fotografii, hlubší informace i historické souvislosti, které jsou velmi důležité a které bych se asi normálně nedonutila naučit.

Spousta lidí zvenčí vnímá ITF jako školu, která formuje dokumentaristy. Je to tak, nebo ne?

Nevím, jsem uvnitř, a tak se to těžko soudí. Nicméně mám pocit, že právě dokumentar-

// OPRAVDU VÝJIMEČNÁ FOTKA S TEBOU ZAHYBE. CÍTÍŠ NA SOBĚ JEJÍ DOTYK.

ní fotka je na ITF na vynikající úrovni možná díky tomu, že je tam obrovské spektrum lidí od 18 do 60 let, každý má jiné životní zkušenosti, každý se na fotografii dívá jinak a to se projevuje ve chvíli, kdy něco společně konzultujeme. Každý do diskuze vnáší nějaký svůj úhel pohledu. Myslím si, že mi právě tohle obrovský význam pro fotografickou tvorbu každého studenta. Posouvá tě to dál a nutí tě to přemýšlet o tématu i jinak, než je pro tebe běžné. Navíc na naší škole učí Jindřich Štreit, reprezentující klasickou černobílou fotografii s veskerou no-

blesou, a jako jeho dokumentární protipól tu je dvojice polských fotografů ze skupiny *Sputnik Photos*, Rafal Milach a Jan Brykczynski. Oba ITF vystudovali a teď tam z pozice pedagogů vnáší velmi moderní dokumentární pohledy, které mě osobně velmi baví.

Otvírná škola nějak tvoji tvorbu?

Určitě ano, těžko říci ale jak konkrétně. Jistě je ITF hodně inspirující prostředí, co se týče prohloubení mé lásky k fotografii a tvorbě obecně.

Tvoje fotky jsou doprovázeny texty, nejen krátkými popisky – je pro tebe text důležitou součástí fotografické tvorby?

To záleží. *Bobůvka* je vyložené intimní soubor, u kterého nepotřebuji žádný popisek, protože mi nezáleží na tom, jak ho bude kdo chápat. Je to má babička a fotografie jsou především pro mne, ne pro publikum. U *Lesu* popisek je, ale proč?

Očividně jsi měla potřebu vyjádřit svůj vnitřní pohled. Jasně ho dešifrovat.

Chtěla jsem lidem přiblížit svůj pohled na les a na to, jak ho vnímám, protože to z těch fotografií asi málokdo pochopí. Chtěla jsem, aby to viděli mými očima.

Někdo říká, že by fotka měla mluvit sama o sobě...

Myslím si, že je fajn, když fotky mluví samy o sobě. Když máš jakýkoliv soubor, ke kterému nepotřebuješ popisek, přijde mi, že má taková fotka něco navíc.

Někdy se fotografové ale textem snaží dohnat něco, co jim chybí ve vizuálním vyjádření, což naopak hodnotu souboru snižuje.

Co je pro tebe dobrá a špatná fotka?

Pro mě je dobrá fotka ta, na které upltní dělá dobu anebo se k ní mám potřebu vrátit. Znovu si jí prohlížím a přemýšlím nad ní a možná v ní vidím věci, které tam vůbec nejsou, a snažím se do ní nějak dostávat samu sebe.

Podle mě je tohle přirozený proces. Tak do fotografií promítám své vnitřní vnímání.

Ano, je to asi přirozenosti nás lidí, že na vše aplikujeme sami sebe, naše životy. Ve chvíli, kdy se mě dané téma dotkne, je mi nějak blízké nebo mi ulpí v hlavě, pak je to pro mě dobrá fotografie.

Hodnocení fotografií je podle mě skutečně velmi subjektivní záležitost. Snažím se být odosobněná, ale ne vždy to jde...

Každý člověk má nějaké vizuální citění a přirozeně se mu líbí nejvíc ty fotografie, které jsou podobné těm jeho. Tak to podle mě prostě je, a proto obdivuji porotce v soutěžích a učitele, kteří se dokážou od fotografií, které jsou mimo jejich zaměření, odosobnit a uznat, že je reprezentované dílo skvělé. Po šesti letech na ITF opravdu vnímám to, že studenti obdivují nejvíc práce podobné jejich osobnostem a jejich způsobu práce s fotografií. Stejně tak mám i já ráda fotografie, které jsou blízké mé osobě, jsou něčím hravé nebo mě překvapí či ohromí svou atmosférou.

Když jsi jsem četla jeden citát v tom duchu, že dobrá fotka je ta, která rozpohybuje tvoji fantazii.

Podle mě předně tebe samotnou. Opravdu výjimečná fotka s tebou zahybe. Cítíš na sobě její dotyk. •

INSPIRACE

**POTĚŠTE KRÁSNOU KRAJINOU
I TY, KTERÉ JI NEMOHOU VIDĚT S VÁMI**

**Prostřednictvím pohlednic a fotoknih,
vytvořených v mobilní aplikaci ZetSet.**

Mobilní aplikace ZetSet Vás bude bavit, protože:

- ✓ Pohlednice jsou vytvořeny přímo z vašich fotografií.
- ✓ Pohlednici můžete poslat z jakéhokoli místa na světě, stačí jen mobil a připojení k internetu.
- ✓ Při zasílání pohlednice do ČR je cena pouze 27,- Kč, a to odkudkoli.
- ✓ Do zahraničí odcházejí pohlednice za 43,- Kč.
- ✓ Vlastní fotografií můžete vizit i do známky.
- ✓ Do pohlednice můžete vložit vlastnoruční podpis.
- ✓ Aplikace umí vytvářet nejen pohlednice, ale i fotoknihy.
- ✓ Fotografie můžete přidávat nejen z mobilu, ale i z Facebooku, Instagramu nebo Dropboxu.

www.zetset.cz

ANDROID APP ON

Download on the